

Vývoj virových hepatitid za poslední dekádu: po výrazném poklesu přichází obrat a rekordní čísla

23.7.2025 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

„Léčba zejména chronické hepatitidy zajišťovaná moderními antiviroty může pacientům výrazně zlepšit kvalitu života. Moderní léky se samozřejmě také významně propisují do celkových nákladů pojišťovny. Dnes na léčbu hepatitidy vynaládáme trojnásobek toho, co před deseti lety, při srovnatelném počtu léčených klientů,“ uvedl Jan Bodnár, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči. V roce 2015 VZP vynaložila na léčbu hepatitidy 352 mil. korun, vloni to bylo 1,054 mld. Kč. V obou případech se diagnóza týkala necelých 15 000 klientů. „Virová hepatitida představuje závažné infekční onemocnění jater. Pokud není zachycena včas, může vést k chronickému poškození jater a v krajním případě k cirhóze nebo rakovině. Moderní antivirová léčba je dnes vysoce účinná, zvláště u typů B a C,“ doplňuje Jan Bodnár.

Vloni meziročně o pětinu více pacientů

V poslední dekádě docházelo k postupnému poklesu počtu v následujících letech, ale klesal až k 11 tisícům. Po letech pozvolného útlumu či stagnace zaznamenala VZP ČR v loňském roce prudký nárůst pacientů s diagnózou virové hepatitidy, a to meziročně o 20 % na celkových 14 320 klientů. Na pokračování v neblahém trendu rostoucího počtu případů i v letošním roce poukazují průběžná data Státního zdravotního ústavu, která upozorňují zejména na zvýšený výskyt hepatitidy typu A.

Náklady v tisících Kč na léčbu pacientů s hepatitidou v letech 2020-2024

Rok Počet pacientů celkem Celkové náklady v tis. Kč

2020	11 562	846 118
2021	11 142	834 880
2022	11 281	903 341
2023	11 872	971 496
2024	14 320	1 054 241

Detailní pohled na typy hepatitidy

V posledních pěti letech dochází k proměně i ve skladbě typů hepatitid. Výrazný nárůst je ale patrný u akutní hepatitidy A, nejvíce případů tvořily chronické formy onemocnění.

Vývoj počtu nemocných s různými typy hepatitidy v posledních 5 letech a náklady na jejich léčbu*

	Počet pacientů (2020)	Počet pacientů (2021)	Počet pacientů (2022)	Počet pacientů (2023)	Počet pacientů (2024)
Akutní hepatitida A	508	476	413	359	1 064
Akutní hepatitida B	213	167	207	161	197

Jiná akutní virová hepatitida	634	592	710	1 029	1 298
Z toho akutní hepatitida C	220	216	201	222	353
Z toho akutní hepatitida E	248	233	290	599	627
Chronická virová hepatitida	9 438	9 037	9 130	9 646	10 663
Neurčená virová hepatitida	769	870	821	677	1 098
Celkem**	11 562	11 142	11 281	11 872	14 320

**Nejedná se jen o nemocné, u nichž byla zjištěna choroba v příslušném roce, ale o všechny pacienty, kteří se v daném období léčili.*

***Součet pacientů ve všech uvedených skupinách neodpovídá celkovému počtu pacientů s libovolnou diagnózou - u některých nemocných lékaři zjistili více typů hepatitidy.*

V roce 2024 bylo nejvíce případů hepatitidy hlášeno v Praze, kde se s hepatitidou léčilo 2 948 klientů VZP ČR což představuje přibližně 20,6 % všech případů v České republice. Následuje Ústecký kraj s 2 159 případy. Na opačném konci žebříčku je Karlovarský kraj s 619 léčenými klienty VZP ČR.

Světová zdravotnická organizace upozorňuje, že virová hepatitida je druhou nejčastější infekční příčinou úmrtí na světě, způsobující přibližně 1,3 milionu úmrtí ročně, což je srovnatelné s tuberkulózou. Přibližně 304 milionů lidí žije s chronickou hepatitidou typu B nebo C. Ročně přibývá zhruba 2,2 milionu nových infekcí (1,2 milionu B a 1,0 milionu C) a každý den se s hepatitidou nakazí tisíce lidí, přičemž úmrtí dosahují počtu cca 3 500 denně. Alarmující je, že jen 13 % lidí s chronickou hepatitidou B a 36 % s chronickou hepatitidou C vědí o své nemoci.

Proti hepatitidě typu C není očkování. To naopak lékaři doporučují u hepatitid typu A a B. Na toto očkování VZP ČR svým klientům přispívá z fondu prevence - dětem do 18 let na typ A (proti typu B jsou chráněné povinnou hexavakcínou) a dospělým na oba typy včetně jejich kombinace.

Nákaza virem žloutenky typu A, která bývá někdy označována jako nemoc špinavých rukou, hrozí hlavně v hromadné dopravě a na veřejných toaletách, v nákupních centrech, kinech, na poštách a v jiných prostorách s větším nahromaděním lidí. Riziko přenosu viru je vysoké v dětských kolektivech, ve školkách a školách. Závažnost nemoci stoupá s věkem. Vyřadí člověka z aktivního života i na několik měsíců, nemocný musí držet dietu a vyhnout se fyzické zátěži. **Akutní infekce hepatitidy B i C** může trvat až 6 měsíců. Během této fáze jsou nakažení jedinci schopni přenést virus i na další osoby. Nerozpoznaná, a tudíž neléčená hepatitida může přejít v tzv. hepatitidu chronickou, ta je nebezpečná zejména z důvodu možného závažného a nevratného poškození jater pacienta.

Viktorie Plívová
tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/vyvoj-virovych-hepatitid-za-posledni-dekadu-po-vyraznem-poklesu-prichazi-obrat-a-rekordni-cisla>